

VIUHKA - Vieraskasvien uhat hallintaan Kalajokilaaksossa -hankerahoitus

Teknltk 01.02.2024 § 11
25/00.02.06/2024

Alavieskan kuntaa on kysytty mukaan haitallisten vieraskasvien torjuntaa kehittäväan hankkeeseen. Hankkeen toteuttajana on Oulun Maa- ja kotitalousnaiset (ProAgria Oulu ry) sekä Kalajokilaaksojen kunnat.

Hankkeessa kehitetään haitallisten vieraskasvilajien torjuntaa neljässä Kalajokilaakson kunnassa vuosina 2024-2026. Hankkeessa kumppaneina ja osarahoittajina ovat Nivalan, Ylivieskan ja Haapajärven kaupungit sekä Alavieskan kunta. Vieraslajit ovat ihmisen toiminnan mukana uusille alueille levinneitä eliölajeja. Haitalliset vieraslajit aiheuttavat haittaa uuden elinalueensa alkuperäislajistolle. EU:n vieraslajilainsäädäntö tuli Suomessa voimaan 2016. EU:n vieraslajilistalla ovat mm. jättiputket ja jättipalsami. Lisäksi on Suomen kansallinen vieraslajiluettelo, jossa ovat mm. komealupiini ja kurturuusu. Haitallisia vieraskasvilajeja ei saa kasvatata ja maanomistajan tulisi poistaa ne maaltaan.

Hankkeen tavoitteena on luoda Kalajokilaakson kunnille toimintamalli haitallisten vieraskasvilajien torjuntaan ja kuriin saamiseksi. Tähän päästään yhteistyön ja tiedotuksen kehittämällä sekä torjuntakokeilujen ja torjuntatyön vaikuttavuuden arvioinnilla. Tavoitteena on myös testata, mitkä ovat tehokkaimmat keinot haitallisten vieraskasvilajien poistamiseksi alueilta, joissa ne ovat levinneet laajalle ja ongelmaksi. Hankkeessa testataan ammattimaisten torjuntatoimien vaikuttavuutta pilottikohteilla. Lisäksi halutaan parantaa asukkaiden ja toimijoiden tietoisuutta haitallisten vieraskasvilajien uhkista ja kannustaa heitä torjumaan vieraslajeja oma-aloitteisesti maillaan ja sovittaessa myös yhteisalueilla tai kuntien mailla.

Hankkeessa tehdään haitallisten vieraskasvilajien kartoitus neljän kunnan alueella vuonna 2024. Vieraskasvien torjuntamenetelmiä testataan pilottikohteilla. Menetelmiä voivat olla mm. kasvuston murskaus, peittäminen muovilla, erilaiset katemateriaalit, kuumavesikäsitteily, otsonivesi, liekitys, laidunnus ja pyrolyysineste. Myös maanomistajien neuvontaa vieraskasvien torjumiseksi tehdään. Tärkeää on myös asukkaiden tietoisuuden lisääminen haitallisista vieraskasveista. Asukkaita ja toimijoita kannustetaan torjuntatoimiin omilla kohteilla. Hankkeen päätösvuonna kootaan tulokset ja laaditaan kuntien yhteinen vieraskasvilajien torjuntasuunnitelma.

Hankkeen budjetti on 185 692 euroa. ELY-keskuksen Maaseuturahaston osuus on 95 % ja loput 5 % kerätään hankkeeseen osallistuvilta kunnilta. Alavieskan kunnan yhteyshenkilö hankkeessa olisi Ossi Laakso. Kunta on hankkeen yhteistyökumppani ja em. yhteyshenkilön työaika käytetään hankkeen toimenpiteisiin. Näitä ovat mm. yhteiset palaverit,

yhteydenpito, suunnittelu ja työnohjaus. Mikäli hanke saa rahoituspäätöksen, Alavieskan kunta osallistuisi hankkeen kuntarahoitukseen 1300 eurolla. Raha laskutetaan kolmena vuonna 2024-2026. Laskutettavat summat vuosittain: vuosi 2024: 400 euroa; vuosi 2025: 500 euroa ja vuosi 2026: 400 euroa.

Esittelijä	Tekninen johtaja Ossi Laakso
Päätösehdotus	Esitän, että tekninen lautakunta 1. päättää lähteä hankkeeseen mukaan. 2. kirjataan omakustannusosuus 400 €/2024, 500 €/2025, 400 €/2026 -vuosille kustannuspaikalle 5111 (puistot ja tori).
Päätös	Hyväksyttiin.